

Appeltaart concerten

JAARVERSLAG Appeltaartconcerten 2020

In 2020 waren we bezig met het uitvoeren van ons project Appeltaartconcerten 2019-2020.

Dit project had oorspronkelijk een looptijd van september 2019 tot juli 2020. Vanwege de coronacrisis hebben we het project verlengd tot 31 december 2020 om de gestelde doelen te kunnen behalen.

We kijken terug op een door corona buitengewoon ingewikkeld en moeilijk jaar. Wel is het ons gelukt om onze projectdoelen ongeveer te behalen. Er was wat minder publiek, we speelden voor wat minder grote groepen. Ook hebben we zo goed en kwaad contact met de stakeholders onderhouden ook toen er geen concerten gegeven konden worden.

Allereerst onze grote dank aan de fondsen, sponsors, samenwerkingspartners en Vrienden, die ons de ruimte en het vertrouwen gaven om ons flexibel op de coronacrisis te laten reageren. Ook het publiek en de musici hebben het verplaatsen van concerten moedig geaccepteerd.

1. Verslag tot maart 2020, de uitbraak van de coronacrisis

Met onze vaste relaties, onder meer ouderenzorgorganisaties AMSTA (A'dam), Amstelring (A'dam), Laurens (R'dam) en AxionContinu (Utrecht) maken we altijd seizoenafspraken, dat gaat om tientallen concerten, besloten en openbaar toegankelijk.

Ook spelen we regelmatig in ZIMIHC theater Stefanus in Utrecht, en hadden we een nieuwe serie in het Stadsklooster in Utrecht geprogrammeerd. Daarnaast hadden we de intentie om op aanvraag ook weer bij veel instellingen buiten de randstad te spelen. Dat is redelijk gelukt, we hebben alle aanvragen gehonoreerd.

Over onze besloten Appeltaartconcerten

In de verpleeghuizen speelden we meestal meerdere concerten per dagdeel. De musici gingen de afdelingen af zodat bewoners in hun vertrouwde omgeving konden blijven. Bijzonder ontroerend blijft het om af en toe ook voor één persoon aan een bed te spelen en om levensverhalen van ons publiek te horen.

Ook de concerten in de TBS kliniek de Voorde zijn bijzonder: zieke mensen die vaak zowel dader als slachtoffer zijn, luisteren samen met hun buddies van de Amersfoortse kerk,

sociotherapeuten en beveiligers naar de *ondagelijkse schoonheid*. De geestelijk verzorger schreef een prachtig stuk over onze samenwerking:

<https://appeltaartconcerten.nl/wp-content/uploads/2020/08/TGV-99-P50-55-Holten.pdf>

Over onze openbare Appeltaartconcerten

Deze gaven we met veel verschillende ensembles, soms in restaurants van de verzorgingshuizen, maar ook in wijktheaters zoals ZIMIHC Theater Stefanus in Utrecht en Theater In de Lugt in Rotterdam Overschie.

We gingen op tournee naar Drenthe, met 3 concerten in twee dagen. Dat is een ontspannen werkvakantie met gezelligheid en rust tussen de intense concerten door. Dit bindt de musici hecht aan Stichting Appeltaartconcerten.

Onze artistiek leider speelde samen met Edwin Bleichrodt (advocaat-generaal resp. Procureur generaal bij de Hoge Raad en lid van ons comité van aanbeveling) de wereldpremière van een compositie van Maarten Feteris, president van de Hoge Raad bij de installatie van een nieuwe raadsheer. Een opname: <https://youtu.be/YLKFiml5Zx8>

Later in het seizoen componeerde Joey Roukens weer een stuk als cadeau bij het afscheid van deze Maarten Feteris. De muziek wordt dankbaar aan het repertoire toegevoegd.

Een opname: <https://youtu.be/R9lYJ16SP3U>

Tot de coronacrisis waren we buitengewoon goed op stoom. We speelden we in project 2019-2020 zo'n 128 Appeltaartconcerten. Inclusief een lunchconcert bij de Rotary, en drie lucratieve concerten in de pop-up-store op Utrecht CS, en een tournee naar Engeland waar we ongeveer gratis, voor ons plezier hebben opgetreden in de ouderenzorg, op een school en in een concertserie.

Oudere migranten

Een bijzonder concert was ons optreden op de 50plusbeurs in de Jaarbeurs: hier traden we op voor NOOM, een organisatie voor oudere migranten. Er zaten zeker 175 mensen te luisteren, maar in de megagrote Jaarbeurshal viel dat niet op. We proberen in ons volgende project weer iets samen te doen met NOOM, maar dan in een wat intiemere setting.

Autisme

Bij Papageno (het huis voor jongeren met autisme van Jaap en Aaltje van Zweden) gaven we ons eerste Appeltaartconcert in hun zondagochtendserie. Er zaten vooral ouderen uit de buurt in de zaal. Kinderen met een beperking waren er veel te weinig. We komen in een andere vorm sowieso terug. Deze observatie heeft ook geleid tot grote plannen voor verdere samenwerking na de coronatijd!

Artistieke prestaties

We begonnen het project september 2019 met het pianokwintet van Antonin Dvorak, met medewerking van de bekende celliste Quirine Viersen. Bij dit concert in ZIMIHC Stefanus in Utrecht komen zoals gebruikelijk buurtbewoners, de wandelclub van het verpleeghuis, een half kerkgenootschap en mensen uit de rest van Utrecht luisteren.

Met Manzana Musica speelden we barokmuziek, met het Fine Pieces Quartet en het Kreisler Kwartet speelden we de echte klassieken, aangevuld met lichter repertoire.

Met Manzanissimo, deels bestaande uit leden van het Residentie Orkest, speelden we het beroemde Fandango gitaarkwintet van Boccherini.

Onze gitarist Martin Kaaij, appeltaartconcertspeler van het eerste uur, speelde ook enkele Appeltaartconcerten met leden van het Residentie Orkest in Den Haag.

In wijktheater In de Lugt in Rotterdam Overschie speelden we avontuurlijke programma's, met Philip Glass, de Franse impressionisten maar ook een laagdrempelig programma met het Fine Pieces Kwartet. In de verpleeghuizen speelden we vaak harp-dwarsfluit muziek.

Shock

Het was eigenlijk wel een shock, toen we een zaterdag -zonder muziek- taart uitdeelden aan gretige buurtbewoners in een klein winkelcentrum in Overvecht, als tegenprestatie voor de ondersteuning van het Ondernemersfonds Utrecht. In Overvecht heerst veel armoede.

2. Verslag van Appeltaartconcerten tijdens de coronacrisis

En toen werd alles stilgelegd. Er werden zeker 50 concerten tot de zomer van 2020 geannuleerd en waarschijnlijk evenveel concerten werden niet eens ingepland. De musici zaten noodgedwongen thuis. Erger nog, veel bewoners van zorginstellingen zaten op hun kamers en ouderen in de wijk durfden ook niet naar buiten. Dat verhaal kent u.

Enkele ZZP'ers hebben we een kleine coronavergoeding gegeven bij het annuleren van concerten. Veel ZZP'ers hoefden geen gebruik te maken van ons aanbod.

Activiteiten in coronatijd

Typisch Corona 1) Appeltaartconcertvideo's/ streaming

Met extra steun van het SENA performers Muziekproductiefonds hebben we tijdens de eerste coronagolf in het voorjaar vijf muziekvideo's opgenomen, en later nog één, met behulp van ouderenzorgorganisatie AxionContinu.

De provincie Utrecht en verhuurorganisatie Heirloom stelden voor de opnamen het Paushuis ter beschikking. Andere concerten namen we op in een prachtige privé-salon uit de tijd van Beethoven aan de Nieuwe Gracht en een voormalige boerenschuur in Utrecht en in de voormalige muziekschool aan het Domplein. De video's waren semi-live registraties, dus zonder de pretentie om cd-kwaliteit te halen. De links werden onder andere door Familienet (een besloten facebook voor bewoners van zorginstellingen en hun familieleden) op grote schaal gedeeld en duizenden keren bekeken. Journaliste Maartje van Weegen kondigde de concerten aan en af. In november hebben we nog een concert opgenomen, op verzoek van ouderenzorgorganisatie AxionContinu. De video's zijn hier te bekijken:

www.appeltaartconcerten.nl/video

Echter: live-concerten hebben een grote meerwaarde boven het streamen van video's. Zeker bij Appeltaartconcerten is de sociale component, het samen beleven, erg belangrijk. De interactie tussen luisteraar en musicus is eigenlijk onmisbaar. Tijdens de eerste coronagolf

hadden de ouderenzorginstellingen vaak nog niet de technische middelen om video's te streamen op de afdelingen. We kregen signalen dat dat later beter is geworden.

Typisch Corona 2)

buitenconcerten: vraaggericht of aanbodgericht?

Toen heel veel musici in het voorjaar 2020 in tuinen van verpleeghuizen gingen optreden hebben wij besloten dat niet te doen. We stelden grote vraagtekens bij de vraag of die optredens in een behoefte van de luisteraars voorzagen. We zagen vooral de behoefte van musici om 'iets' te kunnen doen. De kwaliteit van buitenoptredens is zeer lastig te bewaken. We hebben slechts incidenteel, alleen in goede omstandigheden en voor een gericht publiek buiten opgetreden. Zo hielden we ons kruit droog voor betere tijden.

Typisch Corona 3)

De familievoorstelling De Nachtegaal en de Keizer

Al jaren had de artistiek leider een plan in de la liggen: een familievoorstelling rondom het sprookje van de Japanse Nachtegaal en de keizer. Er was nooit tijd en geld om dit te realiseren. Dankzij een geweldige bijdrage van het Prins Bernhard Cultuurfonds en het Zadelhoff Cultuurfonds durfden we het aan!

Monique Krüs schreef toegankelijke mooie muziek bij het libretto van Carel Alphenaar. Nynke van den Bergh maakte een speelse regie. De uitvoerenden zijn zangeres Karin Strobos en drie musici (altviool, fagot en piano). We hoopten de voorstelling in 2020 op 15 plekken zo'n 30 maal te spelen, maar de coronacrisis duurde langer dan verwacht. Toch hebben we nog 14 voorstellingen gerealiseerd, in de ouderenzorg, wijktheaters. De overige voorstellingen worden in ons volgende project gepland. **De geormerkte financiële ondersteuning schuiven we door naar het project dat in 2021 van start gaat.**

Typisch Corona 4) grote zalen

Toen voorjaar 2020 duidelijk werd dat bij concerten de 1,5 meter afstand gehandhaafd moest worden hebben we enkele sympathiserende theaterdirecteuren gepolst. Naast onze vaste megagrote speellocatie ZIMIHC theater Stefanus waren ook Theater Het Kuispunt in Barendrecht en de Buitensocieteit (onderdeel van Theater De Hanzehof) in Zutphen geïnteresseerd in onze Appeltaartconcerten. In deze zalen hebben we dus ook voor minimale aantallen luisteraars gespeeld. Het verdienmodel was hier bij nader inzien wel heel slecht. En het bleek dat de grotere zalen toch wat minder nauw contact hebben met de maatschappelijke instellingen en onze doelgroepen.

Typisch Corona 5) Zomerserie 2020

Niemand kon zomer 2020 naar het buitenland op vakantie. Er was dus een groot publiek te verwachten. Dat was aanleiding om een grote zomerserie te organiseren, met extra ondersteuning van het Vaillant Fonds. We wilden na heel lang wachten graag weer optreden. We speelden twee concerten per dagdeel, voor telkens 30 mensen.

Zo speelden we heel veel concerten in Utrecht: in buurthuis de Dame, buurthuis de Musketon, op het Schimmelplein, in het koetshuis en de tuin van Slot Zuylen, in het Stads klooster en in Theater Stefanus. We kregen zelfs groupies, die ons door de hele stad op alle locaties kwamen beluisteren.

In Zutphen speelden we op de lokale TV en in de Buitensocieteit (in de zomerserie van Theater Hanzehof) en in Barendrecht speelden we in Theater Het Kruispunt. In Den Haag

speelden we in Bibliotheek Nieuw Waldeck en in museum/buurtcentrum Muzee. In Amsterdam speelden we een buitenconcert op een locatie van Ymere en Cordaan. Toch moesten ook hier en daar plannen wegens corona de prullenbak in. In deze Zomerserie speelden we uiteraard zo vaak mogelijk de familievoorstelling De Nachtegaal.

Gratis toegang: niet meer mogelijk

Tot de coronatijd waren vrijwel al onze concerten gratis, in combinatie met een vrijwillige bijdrage aan de uitgang. Vanwege de coronaverplichting om vooraf te reserveren hieven we ook een kleine toegangsprijs. Dit voorkwam dat mensen niet kwamen opdagen. Maar de maatregel weerhield veel mensen om te komen luisteren. Onze sponsor Versshop 't Kaasvat in Utrecht Overvecht speelde een grote rol bij de kaartverkoop aan mensen zonder computer.

Corona-leerpunten

We zagen de coronatijd -met voor de meeste musici leeg geveegde agenda's- als een kans om ons te ontwikkelen en te groeien. Improviseren en samenwerken met verschillende culturele en maatschappelijke partners werd noodzakelijker dan ooit.

Binnenoptreden vs buitenoptredens

Akoestisch en klimatologisch zijn er veel oncontroleerbare factoren bij buitenconcerten. Klassieke muziek in de buitenlucht heeft meestal, naar onze mening, te weinig impact. Wel is de 'festivalsfeer' soms aangenaam, maar wel oppervlakkig. We zagen dat in de verpleeghuizen de behoefte aan 'reuring' groot was. Maar de muziek komt niet altijd tot zijn recht, en lang niet iedereen zit te wachten op onze muziekkeuzes.

Bij de Kadoeler Breek in Amsterdam Noord is er buiten een goede akoestiek door de hoge omringende flatgebouwen en durven we het aan..

Aantallen toeschouwers

'Uitverkochte' zalen voelen niettemin erg leeg, bij het hanteren van de corona-afstanden. De luisteraars zitten op grote afstand. De musici moeten meer inzet plegen om met het publiek contact te hebben. Dit moeten we accepteren want er wordt diepgaand genoten.

Theaters

Hebben weinig budget, durven niet veel te plannen. Leggen het risico bij ons. Er is een risico dat ze er niet in slagen om onze doelgroepen te bereiken. Maar er zijn ook kansen, om mensen daar wel over de drempel te halen. Professionele en COVID proof omgevingen waar qua corona weinig mis kan gaan.

Ouderenzorg/ verpleeg- en verzorgingshuizen

Terughoudendheid bij het plannen. Hele kleine groepen luisteraars. Veel last minute annuleringen wegens corona-verdenkingen.

Eenzaamheid

We weten niet hoe eenzaam mensen zijn, maar men geeft na onze concerten in de wijktheaters vaak aan hoe fijn het is om weer ergens heen te kunnen, muziek live te ervaren.

Reserveren en betalen

Dit moest online. Is een grote drempel voor veel mensen.

Landelijke spreiding

We willen graag door het hele land concerten geven, dus we honoreren graag de nieuwe aanvragen van verder weg.

Leerproces

We zijn flexibel geweest. Het meebewegen met maatregelen kostte veel energie. Het communiceren in onze nieuwsbrief over onze hantering van de coronacrisis en onze pragmatische keuzes m.b.t. het culturele speelveld werden zeer gewaardeerd voor de lezers. De band met de fanbase is behouden. Door bij de kern van onze ambities te blijven 'de mooiste klassieke muziek voor iedereen' hebben we relatief veel muziek kunnen brengen bij de doelgroepen.

Sponsoring

De meerjarenbijdrage van Distrivers is met grote dank ingezet. Lastig om hen in coronatijd in het zonnetje te zetten bij hun klanten, de ouderenzorg. Het concert met de Van Lanschot Foundation is uitgesteld naar 2021. Versshop 't Kaasvat gaf ons (al 7 jaar) kaas voor de musici, heeft kaartjes verkocht en ons in contact gehouden met de winkeliersvereniging en het Ondernemersfonds Utrecht. Een zeer waardevol contact! Zorgnetwerk had ons ingehuurd in het kader van een actie om zorgpersoneel te werven. Daarnaast hadden we kleine optredens voor ondernemersnetwerken die wellicht nuttig zullen blijken, maar waar geen grote bedragen aan vast zitten. Andere ondernemers gaven ons raad en daad.

Interne organisatie

De coronacrisis vereiste ontzettend veel regelwerk. Dat kostte erg veel tijd en energie. De optredens die wel mogelijk waren gaven wel weer de juiste energie om door te gaan en een nieuw seizoen voor te bereiden.

Enkele vaste vrijwilligers hielpen bij de Vriendenadministratie en de financiële administratie, bij de communicatie op sociale media en bij het inkopen en uitdelen van Appeltaart.

Ook voor hen was de periode van leegte lastig!

Noodsteun

We hebben geen gebruik gemaakt van noodsteunregelingen. We hadden weinig geen uitgaven als we niet speelden, dus de Stichting zou niet in de problemen komen. We hadden uiteraard de musici wel graag volledig uitbetaald voor de geannuleerde concerten, maar dat zou te ingewikkeld worden.

In de Media

We verschenen in diverse media. Lokaal en in de NRC.

In de dropbox ziet u een selectie van de artikelen.

<https://www.dropbox.com/sh/1i9kuj8viampeat/AACqSQYLkV3Jaqdl3sQxkrjOa?dl=0>

Bezoekersaantallen

122 dagdelen met concerten of opnames.

66 dagdelen met besloten concerten

48 dagdelen met openbare concerten

8 dagdelen met video-opnames

5121 luisteraars

Online zijn we zo'n 2500 maal bekeken en beluisterd.